

جمعه 29 آبان 2 ذی الحجه 20 نوامبر

رحلت سید محمد موسوی (محقق داماد) در سال 1388 هجری قمری...

رحلت سید محمد موسوی (محقق داماد) در سال 1388 هجری قمریخلاصه ای از زندگی این بزرگ مرد عرصه دین و دانش:
ولادت :

ایشان در يك بيت رفيع علمى و ولائى، در احمد آباد يزد، پا به عرصه حیات نهادند والد عالیقدرش مرحوم آقای حاج سید جعفر موسوی، یکی از ارادتمندان و شیفتگان مقام شامخ اهل بیت عصمت و طهارت بودند بارها به سفر عتبات عالیات تشریف پیدا کرده بودند در سفر اخیر که با پای پیاده عازم دیار دوست بودند، روح خدا جویش به ملکوت اعلی پیوست و کودک هنوز از مادر متولد نگردیده بود.

بسیار طبیعی است کودکی که در چنین فضای ولایی و دوستی اهل بیت (علیه السلام) چشم و گوش باز نماید، چگونه بار خواهد آمد؟

او در ممت پدر، تحت حمایت و عنایت مادر پارسا و عقیقه اش تربیت و پرورش می یافت که داغ مادر را نیز به زودی بر دل گرفت و با کوله باری از غم و اندوه به تحصیلات مقدماتی پرداخت.

تحصیلات :
مدت کوتاهی در اردکان سپری نمود و سپس عازم یزد گردید و پیش اساتید نامدار آنجا به تحصیل مقدمات علوم و سطوح و مقداری از قوانین پرداخت، و با اشارت و صلاح دید یکی از اساتیدش، شاگرد ساعی و کوشا، عازم حوزه علمیه قم گردید و

این مسافرت همراه بدرقه استاد مهربان و طالب کمال دانشجویش توأم بوده است.

ایشان در سال 1341 هجری قمری، یعنی در حدود 16 سالگی به دروس اساتید بزرگ حوزه علمیه قم راه یافته و تلمذ نموده است، و استعداد درخشان خود را در این محاضر منور نشان داده است، و بیشترین بهره را از محضر مبارک زعیم عالیقدر و مؤسس حوزه علمیه قم برده اند، و در اثر احساس لیاقت و استعداد شاگرد، مورد عنایت و توجه خاص استاد عالیقدرش قرار گرفته است، و همین عنایت خاص استاد موجب گردیده است که به افتخار دامادی و مصاهرت وی نیز نائل آید، و این امر بس بود که عنوان جدیدی بر عنوان پیشین وی (محقق) افزوده شده، و آن کلمه (داماد) است، که به صورت (محقق داماد) در آمده است.

اساتید :
ایشان از مجاضر اساطین بزرگواری چون :

- 1 - مرحوم آقا سید احمد مدرس.
- 2 - مرحوم حاج سید یحیی واعظ.
- 3 - مرحوم آقای سید حسن باغ گندمی .
- 4 - مرحوم آقا سید محمد علیرضا حائری.
- دروس حضرات آیات .
- 5 - حاج شیخ غلامرضا یزدی.
- 6 - میر سید علی یثربی گاشانی.
- 7 - مرحوم آقا سید محمد تقی خوانساری.
- 8 - مرحوم حاج میرزا محمد همدانی.
- 9 - شیخ محمود اردکانی.
- 10 - سید ابوالحسن رفیعی قزوینی.
- 11 - مرحوم سید محمد حجت کوه کمری.
- 12 - حاج شیخ عبدالکریم حائری.

تدریس :
پس از ارتحال استاد بزرگوار و مؤسس حوزه علمیه قم، معظم له تدریس در حوزه علمیه قم را شروع و در مدت اندکی،

محضر درس وی به صورت مجمع فضلا و دانشمندان و محل ملاقات اندیشمندان اهل درد در آمد، و ایشان از این فرصت عالی ترین بهره ها را برده، و در تمام ایام به تدریس و تربیت پرداخته آن روزهایی هم که حوزه تعطیل می شد، بیت شریف ایشان يك مدرس بزرگ، و يك جایگاه رفیع اشکالات و بحث و گفتگوی فقهی در می آمد روزهای جشن و سرور، یا ایام سوگواری و عزا نیز، بحث و گفتگوی پر برکت فقهی و اصولی منقطع نمی گردید، و روح جویای کمال وی هرگز از زلال آب شیرین علم سیراب نمی گشت از اینرو، با اینکه ایشان مرجعیت و رفت و آمد و بیا و برو مردمی دیگر مراجع عظام را نداشتند، و اصولا علاقه ای نیز به این قبیل امور، نشان نمی دادند، رشته ها و ریشه های مرجعیت را از دل کنده و به (غارب) آن افکنده، و متمحض در علم و تعلیم و تربیت گردیده بودند، و این امر شوخی نیست، ریاضت و مبارزه طولانی می طلبد از اینرو درس ایشان، مجتهد پرور و مرکز تلاقی افکار و تضارب اندیشه ها بود در اثر همین تمحض در علم بود که جمعی از زیدگان حوزه به محفل گرم و با صفای وی می شتافتند.

شاگردان :

جمع کثیری که نام بردن اسامی برخی از آنان می تواند نمونه بس اندک از بیشترین ها باشد افرادی مانند :

- 1 - شیخ مرتضی حائری یزدی.
- 2 - شهید مرتضی مطهری .
- 3 - سید محمد حسینی بهشتی.
- 4 - سید موسی صدر .
- 5 - سید مصطفی خمینی.

- 6 - شیخ محمد مفتاح .
 - 7 - شیخ علی قدوسی .
 - 8 - شیخ حسینعلی منتظری .
 - 9 - شیخ علی مشکینی .
 - 10 - عبدالکریم موسوی اردبیلی .
 - 11 - سید موسی شبیری زنجانی.
 - 12 - شیخ احمد آذری قمی .
 - 13 - شیخ حسین نوری همدانی .
 - 14 - سید جلال طاهری اصفهانی.
 - 15 - شیخ عبدالله جوادی آملی.
 - 16 - شیخ حسین مظاهری اصفهانی .
 - 17 - شیخ محمد مؤمن قمی .
- و جمعی دیگر از بزرگان و معارف حوزه.
تالیفات :

از آثار عمده ایشان، حواشی بر العروة الوثقی مرحوم بزدی می باشد ولی تقریرات دروس فقه و اصول ایشان توسط جمعی

از فضلاء جلسه درس ایشان تحریر و تألیف، و به مرحله چاپ رسیده است
1 - مباحث حج، صلوٰه، صوم، اعتکاف، خمس و قسمت عمده زکات توسط شیخ عبدالله جوادی آملی.

2 - شیخ ناصر مکارم شیرازی دوره درس اصول.

3 - سید جلال طاهری اصفهانی، مبحث طهارت و دوره اصول.

4 - شیخ محمد مؤمن، بحث صلوٰه .

خصوصیات اخلاقی :

مرحوم محقق داماد، فرد زاهد و پارسا و بسیار صریح اللهجه ،خوش مجلس و شیرین سخن بودند هرگز به مقامات صوری و مناصب ظاهری اهمیت نمی دادند از تواضع و ادب خاصی بر خوردار بودند او در ایام ماه رمضان در مسجد بازار قم به وعظ و ارشاد می پرداختند، و سخنان وی تأثیر عمیقی در دل شنوندگان باقی می گذاشت.

مقام علمی :

مرحوم سید محمد محقق داماد، مرد دانش و تحقیق، یکی از انجم فروزان فقاقت و یکی از فقیهان نامدار شیعه در قرن چهاردهم هجری می باشد که شاگردان بر جسته و رجال علمی تربیت کرده او، امروز نور افکنان اجتماع می باشند و همگی به وجود چنین استاد فرزانه ای افتخار و شکر گزاری دارند.

وفات :

مرحوم محقق داماد، پس از عمری تلاش و کوشش در راه انجام وظیفه الهی، و پس از تربیت جمعی از شاگردان مجتهد و شایسته، روز چهارشنبه 2 ذی الحجة الحرام سال 1388 هجری قمریبر اثر سکته قلبی، پس از 75 روز بیماری دار فانی را وداع گفت، و در مقبره ای از مقابر سمت شرقی صحن مطهر حضرت معصومه (سلام الله علیها) با تجلیل و تشییع کم سابقه مدفون گردید.

ولادت شیخ فضل الله نوری در سال 1258 هجری قمری

خلاصه ای از زندگی این بزرگ مرد عرضه دین و دانش:

ولادت :

شیخ فضل الله کجوری معروف به نوری فرزند ملا عباس نوری طبرسی به تاریخ 2 ذیحجه 1258 هجری قمری در کجور مازندران چشم به جهان گشود.

تحصیلات :

وی پس از طی تحصیلات مقدماتی در دوران کودکی و نوجوانی در آغاز جوانی به همراه میرزا حسین نوری دایی و پدر عیال خود به نجف اشرف مهاجرت کرد، و در حوزه درس اساتید بزرگی به کسب علم پرداخت و مورد توجه استادان خود قرار گرفت و به مرتبه بلند فقاقت و اجتهاد نایل آمد. شیخ فضل الله بر علوم حوزه های دینی احاطه کامل پیدا کرد و چنان در مایه فضل و دانش شهرت یافت که علاوه بر دوستان، مخالفین وی نیز مرتبه علمی او را تأیید می نمودند.

اساتید :

شیخ فضل الله از محضر علمای بزرگی چون : میرزای شیرازی کسب علم نموده است.

شاگردان :

شخصیت هایی همچون مرحوم حاج شیخ عبد الکریم حایری مؤسس حوزه علمیه قم از محضر پر فیض او کسب علم نموده اند و به مراتب عالی علمی رسیده اند.

تالیفات :

شیخ نوری علاوه بر تدریس و ارشاد و رسیدگی به امور مردم در کار تألیف رسایل فقهی و اصولی و فلسفی و سیاسی و همچنین تصحیح کتابهای معروف و معتبر علمای گذشته اهتمامی تمام داشت آنچه از او باقی مانده است به شرح زیر

می باشد:

1 - صحیفه قائمیه.

2 - رساله اصولی.

3 - رساله سوال و جواب.

4 - رساله عملیه حاوی 60 پرسش از میرزای شیرازی.

5 - رساله تحریم سفر حاجیان به مکه از طریق جبل.

6 - تذکره الغافل و ارشاد الجاهل در رد سیاست مشروطه.

7 - شرح مقاصد.

8 - تحریم مشروطیت حاوی موافقت اولیه و مخالفت ثانویه با دلایل شرعی.

گفتار بزرگان :

دیدگاه امام خمینی (ره) در مورد مشروطیت : مرحوم شیخ فضل الله ایستاد که مشروطه باید مشروعه باشد، باید قوانین موافق اسلام باشد. در همان وقت که ایشان این امر را فرمود و متمم قانون اساسی هم از کوشش ایشان بود، مخالفین، خارجی ها، که يك همچو قدرتی را در روحانیت دیدند، يك دادگاه درست کردند در ایران و يك نفر منحرف روحانی نما را آوردند که شیخ فضل الله مجاهد و مجتهد دارای مقامات عالیه را محاکمه کرده و در میدان توپخانه در حضور جمعیت به دار کشیدند. و پای آن هم کف زدند و این نقشه ای بود برای اینکه اسلام را منعزل کنند و کردند و از آن به بعد دیگر نتوانست مشروطه يك مشروطه ای باشد که علمای نجف می خواستند. حتی قضیه مرحوم آقا شیخ فضل الله را در نجف هم يك

جور بدی منعکس کردند که آنجا هم صدایی از آن در نیامد. این جوی که ساختند در ایران و در سایر جاهها، این جو، اسباب این شد که آقا شیخ فضل الله را با دست بعضی از روحانیون خود ایران محکوم کردند و بعد به دار کشیدند و شکست دادند اسلام را ...

علامه امینی درباره شیخ فضل الله چنین می گوید: شخصیت مورد بحث ما از پیشوایان مسلمین و پرچمداران دانش و دین و بزرگ ترین عالم تهران بود فضل و ادب از گفتار و بیانش می ریخت. خواهر زاده و داماد علامه نوری بود. پیرم خان ارمنی که طومار زندگی شیخ را درهم پیچیده و او را به دار کشید، در یاد داشت های خود آورده است: شیخ نوری روحانی عالیقدری بود و گفته او برای توده خلق به منزله وحی محسوب می شد شیخ فضل الله تا آن زمان که در عراق بود در کنار بهره گیری از دانشمندان بزرگ حوزه دینی نجف و سامرا، دارای مجلس درس قابل توجهی بود.

مقام علمی: شیخ پس از فرا گرفتن علوم حوزوی و پس از نیل به مرتبه اجتهاد و تألیف چند رساله فقهی و اصولی از تقریرات درسهای استادان بر جسته خود و اخذ اجازه نقل روایت به اشاره میرزای شیرازی برای ارشاد مردم و هدایت ایشان به سال 1300 هجری قمری به تهران آمد و پس از در گذشت میرزا حسن آشتیانی مجتهد طراز اول تهران شد.

فعالیت: فعالیت های شیخ فضل الله نوری علیه سلطه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی بیگانگان پس از ورود به ایران آغاز گردید و در نهضت تنباکو شکل مخصوص به خود گرفت وی در این جنبش ضد انگلیسی فعالیتها را سرگرمی و همراه میرزا حسن آشتیانی در محور این حرکت قرار گرفت که در نهایت به پیروزی مذهبیهون انجامید. همچنین وی یکی از افرادی بود که با جنبش مشروطیت به مخالفت برخاست زیرا وی می دانست که بانی چنین حرکتی روشنفکران غرب گرا هستند که اهداف خود را پنهان کرده اند. او پیوسته طرفدار مشروطه مشروع و حکومت بر اساس آیات الهی و قوانین قرآنی بود. از جمله فعالیت های علنی او تحصن سه ماهه در حضرت عبد العظیم و مدرسه مروی بود.

دوران: سرانجام مشروطه خواهان پس از فتح تهران توسط سردار اسعد و سپهبد تنکابنی با هم یاری دو دولت روس و انگلیس شیخ را بزرگ ترین مانع مقاصد شوم خود می دانستند.

شیخ در زمانی که محمد علی شاه و امام جمعه و امیر بهادر به سفارت روسیه پناهنده شده بودند تا تحت پرچم بیگانه مدتی دیگر به حیات ننگین خود ادامه دهند. همچنان استوار و نستوه منتظر تقدیر الهی بود و در خواست دیپلمات های روسی و عثمانی را جهت پناهنده شدن به سفارت خانه های بیگانگان بدون جواب گذاشت.

سفارت روسیه با مایوس شدن از پناهندگی شیخ برای سوء استفاده از موقعیت آن شهید راضی شد حداقل پرچم روسیه را بر بام خانه اش بر افرازد و او در برابر این پیشنهاد فرمود که: اسلام هرگز زیر بیرق کفر نخواهد رفت.

زمان انتقام از مشروطه خواهان فرا رسیده بود و به قول یکی از نویسندگان فتح تهران بی قربانی برای مهاجمان صفایی نداشت! به این ترتیب عده ای از افراد مسلح طبق دستور پیرم خان به فرماندهی یوسف خان ارمنی در شامگاه 11 رجب سال 1327 هجری قمری به اقامتگاه آن مجتهد بزرگ یورش برده و شیخ را با وقاحت تمام از خانه خارج و پس از يك محاکمه

ساختگی به دادستانی شیخ ابراهیم زنجانی فراماسون ضد اسلام محکوم به حکم از قبل تعیین شده اعدام نمودند. وفات (شهادت): حکم اعدام آن پاسدار شریعت نبوی در عصر روز 13 رجب سال 1327 هجری قمری مطابق با ولادت با سعادت و مبارک امیر

مومنان حضرت علی (علیه السلام) در میدان توپخانه تهران به مرحله اجرا در آمد. گویند قبل از اینکه ریسمان به گردن وی اندازند یکی از رجال وقت با عجله برای او پیغامی آورد که شما این مشروطیت را

امضا کنید و خود را از کشته شدن رها سازید، گفت: «من در خواب رسول خدا را دیدم که فرمود: فردا میهمان منی، و من چنین امضایی را نخواهم کرد» و بعد رو به قبله کرد و شهادتین خود را گفته و با لیخندی غم آلود بی آنکه کوچک ترین ترس و هراسی از او مشهود باشد رو به دژخیمان کرد و گفت: کار خود را بکنید یوسف خان ارمنی طناب دار را بر گردن شیخ انداخت. اندکی بعد چهار پایه را از زیر پایش کشیدند دیگر هیچ کس از آقا کمترین حرکتی ندید. گویی که اصلاً هیچ وقت

زنده نبوده است. جنازه شیخ را پس از بی احترامی فراوان به اصرار منسوبین او تحویل خانواده شهید دادند. جسد آن فقید سعید به طور موقت در یکی از اتاق های منزلش دفن گردید تا اینکه 18 ماه بعد به علت پیش آمدن شرایط نوین سیاسی جنازه ایشان از تهران به قم منتقل و در صحن مطهر حضرت معصومه (علیها السلام) به خاک سپرده شد

تولد محمد بن عبد السکورین حکیم شیرعلی در سال 1244 هجری قمری محمد بن عبد السکورین حکیم شیرعلی معروف به رحمان علی از فضلا و آطبای نامدار هند در سال 1244 هجری قمری متولد شد. او پزشکی حاذق بود و کتابی با عنوان نُحْبَةُ الْبَحْرین نوشت که مشتمل بر قواعد حفظ صحت و برگرفته شده از اصول طب

پزشکان یونانی است. از این حکیم پرآوازه آثار متعددی باقی است که هر یک منبع باارزشی برای طالبان علم است. از میان تألیفات رحمان علی به «آئینة الإسلام، فواید جلالیه و تحفه مقبول» می توان اشاره کرد. همچنین «ریاضُ الأُمراء در شرح احوال علمای هند» از آثار رحمان علی بشمار می رود.

درگذشت طنطاوی جوهری در سال 1358 هجری قمری طنطاوی جوهری از علما و حکمای قرن 14 در سال 1358 هجری قمری بدرود حیات گفت. او در علوم متداول عصر خود دانش و مهارت بسیار داشت و از پیشوایان علم لغت بشمار می رفت. طنطاوی جوهری کلام خدا قرآن مجید را از حفظ داشت و هر زمان که فرصتی مناسب می یافت به تفسیر و تجزیه و تحلیل آن می پرداخت. شایان توجه است که این حکیم فرزانه به زبان انگلیسی نیز آشنایی کامل داشت و همواره به تعلیم و تدریس مشغول بود. کتب الآرواح، میزان الجواهر، تفسیر قرآن و أصل العالم از جمله آثار این دانشمند گرانقدر بشمار می روند.

اولین قانون جامع مالیات بردرآمد ایران در سال 1312 هجری شمسی اولین قانون جامع مالیات بردرآمد ایران در سال 1312 هجری شمسی به تصویب رسید. در این قانون بطور کلی اصول مالیاتهای شخصی امروزی رعایت شده و مشمولین مالیات بر طبق دو قانون مذکور به پنج طبقه تقسیم می شدند و مالیات هر طبقه بر

طبق نرخ جداگانه و متفاوتی وصول می شد. درحقیقت قانون سال 1312مجموعه ای از مالیاتهای جداگانه برای هر یک از چندین نوع درآمد بود.

درگذشت «حسن مشیرالدوله پیرنیا» در سال 1314هجری شمسی

«حسن مشیرالدوله پیرنیا» در سال 1314هجری شمسی در اثر سکت قلبی درگذشت. او فرزند میرزا نصرالله خان مشیرالدوله و از رجال سیاسی ایران بود که بارها به مقام وزارت و نخست وزیری رسید. مشیرالدوله مؤلف کتاب تاریخ ایران باستان است که در سه جلد منتشر شده و از قدیم ترین زبان تا انقراض اشکانیان را دربرمی گیرد.

کشف آثار حجاری شده افوام گذشته با قدمت 5000ساله در سال 1368هجری شمسی

آثار حجاری شده افوام گذشته با قدمت 5000ساله در سال 1368هجری شمسی در حومه همدان کشف شد. بدنبال کشف این آثار گروه تحقیق در پی کاوش و جمع آوری انواع کانیها به نمونه هائی از حجاری بر روی سنگ برخورد کردند که در نوع خود بی نظیرو برای اولین بار در ایران کشف شده بود.

آغاز عملیات نصر 8 در سال 1366هجری شمسی

«عملیات نصر 8» در سال 1366هجری شمسی با رمز عملیاتی یا محمد بن عبدالله(ص) در منطقه عملیاتی ماووت در استان سلیمانیه عراق آغاز شد. هدف از انجام این عملیات تصرف و تأمین ارتفاعات گرده رش بود که با موفقیت و رشادتهای قوای ظفرمند اسلام به پایان رسید.